

การประเมินผลการรับฟังวิทยุกระจายเสียงเพื่อชุมชนต่างประเทศ ระบบ เอ.เอ็ม. 918 กิโลเฮิร์ตซ์ Evaluation of the Listening to Radio for Foreign Community (AM 918 Kilohertz)

สุทธิ ขัตติยะ¹ และอนามัย ดำเนตร²

Suthiti Khattiya¹ and Anamai Damnet²

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับของพฤติกรรมการรับฟังรายการวิทยุกระจายเสียงของ “วิทยุกระจายเสียงเพื่อชุมชนต่างประเทศ ระบบ เอ.เอ็ม. 918 กิโลเฮิร์ตซ์” เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางสังคมซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ สัญชาติ ระยะเวลา และวัตถุประสงค์ที่ฟังในประเทศไทยกับพฤติกรรมการรับฟังและความพึงพอใจต่อรายการและเทคนิค และเพื่อประเมินผลการรับฟังทั้งด้านเทคนิคและรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยอาศัยข้อมูล 3 ประเภท คือ ข้อมูลเชิงปริมาณ ข้อมูลเชิงคุณภาพ และข้อมูลเชิงประจักษ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้รับฟังชาวต่างประเทศในพื้นที่ที่สามารถรับสัญญาณการกระจายเสียงด้วยแบบสอบถาม ประกอบด้วย 17 จังหวัด เป็นการสุ่มตัวอย่าง รวม 840 คน และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสหสัมพันธ์ การสัมภาษณ์ยังลึกโดยการคัดเลือกจากประชาชนที่เป็นผู้ฟังชาวต่างประเทศในแต่ละจังหวัด ทั้งนี้ เป็นการคัดเลือกมาจากประชาชนผู้รับฟังบางรายที่ตอบแบบสอบถาม จังหวัดละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 17 คน เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก และวิเคราะห์เนื้อหาประกอบด้วย การตีความ การเปรียบเทียบข้อมูล การสังเคราะห์ข้อมูล และการสรุปผล และการวัดความเข้มและความแรงของสัญญาณเสียงตามแบบสำรวจคุณภาพเทคนิคเพื่อเป็นการประเมินประสิทธิภาพของสัญญาณการกระจายเสียง เครื่องส่งและอุปกรณ์ทางเทคนิค

ผลการวิจัยพบว่า เพศเป็นตัวแปรเพียงตัวเดียวที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อรายการและเทคนิค ส่วนตัวแปร อายุ สัญชาติ ระยะเวลา และวัตถุประสงค์การฟังไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อรายการและเทคนิค และพบว่า ผู้ฟังบางส่วนเท่านั้นที่ฟังรายการเพลงและข่าว เหตุผลที่รับฟังรายการ คือ ความชอบในเสียงเพลงและความต้องการในการรับรู้ข่าวสาร แนวทางการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพรายการ คือ 1) เพิ่มการประชาสัมพันธ์ 2) พัฒนาระบบเทคนิค 3) พัฒนาความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาของผู้ดำเนินรายการ 4) ปรับปรุงผังรายการวิทยุให้เหมาะสมกับความต้องการและพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะแรงงานต่างชาติ และ ยังพบว่า ประสิทธิภาพของสัญญาณการส่งกระจายเสียงอยู่ในระดับดีเยี่ยม ดี และพอใจ ทั้งในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และ 16 จังหวัด และไม่พบว่าประสิทธิภาพการรับฟังอยู่ในระดับเลวในพื้นที่ใด

คำสำคัญ : การประเมินผล พฤติกรรมการรับฟัง วิทยุชุมชนต่างประเทศ

¹ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยเพื่อการศึกษา กรมประชาสัมพันธ์ กรุงเทพฯ 10400

Educational Radio of Thailand. Department of Public Relation, Bangkok 10400

² ศูนย์การศึกษาอุตสาหกรรมบริการนานาชาติ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จ.นครปฐม 73140

International Service Industry Study Center, Faculty of Liberal Arts and Science, Kasetsart University, Kamphaeng Saen Campus, Nakhon Pathom 73140

ABSTRACT

The purposes of the study of "Evaluation of the Listening to Radio Broadcasting for Foreign Community (AM 918 Kilohertz)" were to: a) study levels of behaviour of listening to the Radio Broadcasting for Foreign Community (AM 918 Kilohertz); b) investigate relationships between social characteristics (sex, age, nationality, time of listening, and purposes of staying in Thailand) and listening behaviour and satisfaction of programs and techniques; c) and to evaluate the results of listening both programmes and techniques of National Radio Broadcasting of Thailand, "Radio Broadcasting for Foreign Community (AM 918 Kilohertz)."

This study was a survey research consisted of: a) quantitative data; b) qualitative data; and c) empirical data. Samples were foreign listeners who were in the areas that could receive the broadcasting radio signals in 17 provinces (Bangkok, Nonthaburi, Pathumthani, Nakhorn Pathom, Samut Songkhram, Samut Sakhorn, Samut Prakarn, Ayuthaya, Ang-thong, Nakhorn Nayok, Sraburi, Chacheongsaw, Chonburi, Ratchaburi, Petchaburi, Kanchanaburi, and some parts of Suphanburi). Random sampling was used in this study (840 foreign listeners) responding to the invented questionnaires. There were also in-depth interviews of 17 foreign listeners (representing of each province) as a major respondent and evaluating the intensity and strength of sound signals according to the survey questionnaires of qualitative techniques to evaluate efficiency of broadcasting signals, sending machines, and technical equipments.

It was found that only sex that was the variance that related to the satisfaction of programmes and techniques while there were no relationships between nationality, time of listening, and purpose of listening with satisfaction of programmes and techniques. Qualitative data were as follows: only some of them listening to programmes of song and news. There were two reasons, i.e., they did not know that there were foreign language programmes of the Radio for Foreign Community and did not have a radio set. Improvement and development of programmes and techniques are as follows: Advertising more Radio for Foreign Community Improve the system of technique. Enhance the knowledge and ability of languages of radio announcers/hosts, Improve appropriate sets of radio programmes to suit the needs and behaviours target groups, particularly unskillful foreign laborers from neighborhood countries, and having to work at different times; Further, it was found that efficiency of broadcasting were in the level of the best, good and fair both in Bangkok and 16 provinces. There was no bad efficiency in any parts of the country.

Keywords : Evaluation Listening behavior and Radio for Foreign Community

E-mail : Dr.Suthiti@Gmail.com

คำนำ

คำว่า “วิทยุ” พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงบัญญัติขึ้นเพื่อใช้แทนคำว่า Radio ในภาษาอังกฤษ ซึ่งหมายถึง การรับและส่งข่าวด้วยคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าหรือคลื่นวิทยุโดยไม่ต้องใช้สายเชื่อมต่อกันระหว่างเครื่องรับกับเครื่องส่ง หากส่งข่าวสารเป็นรหัสสัญญาณไฟฟ้าอย่างเดียวแทนภาษาพูดก็เรียกว่า วิทยุโทรเลข (Radio Telegraph) เช่น การส่งกระจายเสียงของสถานีวิทยุกระจายเสียงต่าง ๆ ที่รับฟังกันอยู่ทั่วไป

กิจการวิทยุกระจายเสียงเริ่มขึ้นครั้งแรกในประเทศไทย สมัยรัชกาลที่ 7 โดยมี พลเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าบุรฉัตรไชยากร กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน เป็นพระบิดาแห่งกิจการวิทยุกระจายเสียงไทย

กระแสพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระวชิรชนก ณ วันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2473 ความว่า “...การวิทยุกระจายเสียงที่ได้เริ่มจัดขึ้นและทดลองตลอดมานั้น ก็ด้วยความมุ่งหมายว่าจะส่งเสริมการศึกษา การค้าขายและการบันเทิงแก่พ่อค้าประชาชน...” ด้วยเหตุนี้ ประเทศไทยจึงได้ให้ความสำคัญแก่วิทยุกระจายเสียงในฐานะ สื่อมวลชนระดับชาติที่มีบทบาทในการพัฒนาประเทศและให้การศึกษาแก่มวลชน

ส่วนกระจายเสียงต่างประเทศ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย มีหน้าที่รับผิดชอบในการส่งกระจายเสียงเป็นภาษาอังกฤษไปยังผู้ฟังชาวต่างประเทศที่มีถิ่นพำนักอยู่ในประเทศไทยและต่างประเทศ รวมถึงชาวไทยที่อาศัยอยู่ในต่างประเทศด้วย สำหรับผู้ฟังชาวไทยที่อาศัยอยู่ต่างประเทศจะส่งกระจายเสียงในระบบคลื่นสั้น (Short wave) ซึ่งสามารถรับฟังได้ทุกภูมิภาคของโลก และส่งกระจายเสียงเป็นภาษาอังกฤษสำหรับผู้ฟังชาวต่างประเทศที่มีถิ่นพำนักในไทย ระบบ เอฟ.เอ็ม. ความถี่ 88 เมกกะเฮิร์ตซ และระบบ เอ.เอ็ม. 918 กิโลเฮิร์ตซ

ภาษาอังกฤษ เป็นหนึ่งในจำนวน 10 ภาคราชการที่ส่วนกระจายเสียงต่างประเทศดำเนินการส่งกระจายเสียงสำหรับภาคภาษาอื่น ๆ ประกอบด้วย ภาษาเยอรมัน จีน ญี่ปุ่น มาเลเซีย เขมร ลาว พม่า เวียดนาม และภาษาไทย เพื่อชาวไทยที่พำนักอยู่ในต่างประเทศ โดยส่งกระจายเสียงในระบบคลื่นสั้นเช่นเดียวกัน และชุมชนชาวต่างประเทศของภาคภาษาต่าง ๆ ที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยสามารถรับฟังการส่งกระจายเสียงได้ที่ความถี่ เอ.เอ็ม.918 กิโลเฮิร์ตซได้อีกด้วย

การส่งกระจายเสียงเป็นภาคภาษาต่างประเทศ เริ่มในปี ค.ศ.1938 เมื่อโลกแบ่งเป็น 2 ฝ่าย และมีแนวโน้มที่อาจจะเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 รัฐบาลไทยในขณะนั้นตระหนักและเล็งเห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องแสดงแนวความคิดและจุดยืนของไทยต่อประชาคมโลก ตลอดจนชนชาวต่างประเทศที่มีถิ่นพำนักในประเทศไทยในขณะนั้น กรมโฆษณาการ (กรมประชาสัมพันธ์ในปัจจุบัน) ได้รับความไว้วางใจจากรัฐบาล ให้ดำเนินการส่งกระจายเสียงเป็นภาษาต่างประเทศอย่างเป็นทางการ 2 ภาษา คือ ภาษาอังกฤษ และ ภาษาฝรั่งเศส นอกจากนี้ยังกระจายเสียงข้อความและแถลงการณ์จากทูตานุทูตประเทศต่าง ๆ อีกด้วย

การพัฒนาปรับปรุงการส่งกระจายเสียงภาคภาษาต่างประเทศดำเนินการมาโดยลำดับ และการปรับปรุงครั้งสำคัญ ได้แก่ การจัดสร้างสถานีถ่ายทอดสัญญาณไปยังประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกที่อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี ด้วยความร่วมมือจากสถานีวิทยุ VOA (Voice of America) การส่งกระจายเสียงดังกล่าวทำให้ผู้ฟังที่เป็นกลุ่มเป้าหมายรับฟังได้ชัดเจนมากขึ้น

เพื่อเป็นการสำรวจและค้นหาผู้ฟังที่เป็นกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจนของ “วิทยุกระจายเสียงเพื่อชุมชนต่างประเทศ ระบบ เอ.เอ็ม. 918 กิโลเฮิร์ตซ” โดยมีกลุ่มเป้าหมายหลักของการสำรวจวิจัย คือ ผู้ฟังชาวต่างประเทศที่อาศัยอยู่ในพื้นที่การรับสัญญาณของการให้บริการจากวิทยุกระจายเสียงเพื่อชุมชนต่างประเทศ ระบบ เอ.เอ็ม. 918 กิโลเฮิร์ตซ ซึ่งเป็นการสำรวจวิจัยการรับฟัง การตรวจสอบคุณภาพรายการ รวมทั้ง เพื่อเป็นการหาแนวทางร่วมกันในการปรับปรุงคุณภาพและพัฒนาการส่งกระจายเสียงให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ ได้จัดทำโครงการสำรวจวิจัยผู้ฟัง “วิทยุกระจายเสียงเพื่อชุมชนต่างประเทศ ระบบ เอ.เอ็ม. 918 กิโลเฮิร์ตซ”ของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ขึ้น เพื่อศึกษาพฤติกรรมการรับฟังและความพึงพอใจของผู้ฟังต่อรายการและเทคนิค โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรายงานผลการดำเนินงานแก่ผู้บริหาร ตลอดจนเป็นแนวทางในการตรวจสอบคุณภาพรายการตามหลักทฤษฎีและหลักการออกแบบการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง อีกทั้งยังเป็นการประเมินผลการรับฟังจากกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยมีความครบถ้วนและมีหลักการหรือแนวทางในการปรับปรุงคุณภาพทางเทคนิคและรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์

อุปกรณ์และวิธีการ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การประเมินผลการรับฟังวิทยุกระจายเสียงเพื่อชุมชนต่างประเทศ ระบบ เอ.เอ็ม. 918 กิโลเฮิร์ตซ” ในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) อาศัยข้อมูล 3 ลักษณะคือ ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative data) โดยการสอบถามด้วยแบบสอบถามกับผู้ฟังชาวต่างประเทศ ข้อมูลเชิงประจักษ์ (Empirical Data) โดยศึกษาความเข้มและความแรงของสัญญาณการกระจายเสียงและกำลังส่ง และข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) เพื่อประเมินผลการรับฟังทั้งด้านเทคนิคและรายการ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ

เพื่อให้การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง, เครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และการวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2. ข้อมูลเชิงประจักษ์

การสำรวจคุณภาพทางเทคนิคโดยอาศัยข้อมูลเชิงประจักษ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบประสิทธิภาพของกำลังส่ง เป็นการตรวจสอบความเข้มและความแรงของสัญญาณของการส่งกระจายเสียง โดยใช้แบบสำรวจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ประเด็นสำคัญ 3 ประเด็น คือ การตรวจสอบระบบ สายส่งสัญญาณวิทยุ (Transmission Line) เสาอากาศ (Antenna) และตรวจสอบระบบเชื่อมสัญญาณระหว่างสายส่งและเสาอากาศ (Antenna Coupling Uni) (ACU) การตรวจเช็คชุดควบคุมการผสมสัญญาณวิทยุด้วยระบบพัลส์ Pulse Duration Modulation (PDM) และการปรับจูนคลื่นที่

เกิดจากการทำงานของเครื่องส่ง (Tune Harmonic) และตรวจสอบประสิทธิภาพระบบความสมดุลของการทำงานภายในเครื่องส่ง (Efficiency Resonator) การตรวจเช็คระบบการตรวจสอบความผิดปกติของเครื่องส่ง (Protection) และระบบป้องกันความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงาน กับเครื่องส่ง (Safety) ทั้งระบบ

3. ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) โดยการคัดเลือกจากประชาชนชาวต่างประเทศที่เป็นผู้ฟังในแต่ละจังหวัด ทั้งนี้ เป็นการคัดเลือกมาจากประชาชนผู้รับฟังและตอบแบบสอบถามของจังหวัด ๆ 1 คน รวมทั้งสิ้น 17 คน เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informants) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจะวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) โดยอาศัยกระบวนการ 4 ขั้นตอน คือ การตีความข้อมูล (interpretation) การเปรียบเทียบข้อมูล (constant comparison) การสังเคราะห์ข้อมูล (synthesis) และการสร้างผลสรุป (generalization)

ผลการทดลองและวิจารณ์

1. ผลการทดลอง

1.1 ข้อมูลเชิงปริมาณ

เพศเป็นตัวแปรเพียงตัวเดียวที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อรายการและเทคนิค ส่วน ตัวแปร สัญชาติ ระยะเวลา และวัตถุประสงค์การฟังในประเทศไทยไม่มีความสัมพันธ์กันกับความพึงพอใจต่อรายการและเทคนิค

1.2 ข้อมูลเชิงประจักษ์

ประสิทธิภาพการรับฟังระดับดีเยี่ยมพบในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำนวน 66 จุดที่ทำการสำรวจจากพื้นที่ 50 เขต และพื้นที่ใน 12 จังหวัด ประสิทธิภาพการรับฟังระดับดีพบในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำนวน 34 จุดที่ทำการสำรวจจากพื้นที่ 50 เขต และพื้นที่ใน 10 จังหวัด และ ประสิทธิภาพการรับฟังระดับพอใช้ พบว่าไม่มีในพื้นที่กรุงเทพมหานครแต่ในต่างจังหวัด มีจำนวน 5 จังหวัด คือ บางพื้นที่ของจังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดราชบุรี จังหวัดนครสวรรค์ และจังหวัดนครนายก

1.3 ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ส่วนใหญ่ไม่ได้รับฟังรายการ ไม่รู้จักคลื่น ไม่มีเครื่องรับ และใช้สื่ออื่นในการรับข่าวสาร เช่น โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต ขาดการประชาสัมพันธ์รายการและคลื่นของสวท. นิยมฟังรายการเพลงและข่าว ไม่มีเครื่องรับวิทยุ สัญญาณไม่ชัดเจน มีเทคโนโลยีอื่นที่ทันสมัย สะดวก รวดเร็ว ในการเปิดรับสาร เช่น โทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต และผังรายการไม่สอดคล้องกับเวลาการรับฟังของผู้ฟังกลุ่มเป้าหมาย

2. ผลการวิจารณ์

เพิ่มการประชาสัมพันธ์คลื่น ใช้เทคโนโลยีช่วยสนับสนุนให้ผู้ฟังเข้าถึงคลื่นได้ สะดวกและรวดเร็ว เช่น วิทยุออนไลน์ พัฒนาทักษะด้านภาษาของผู้ดำเนินรายการ ปรับปรุงผังรายการวิทยุ ปรับปรุงเนื้อหาและเวลาของรายการวิทยุ

สรุปผลและเสนอแนะ

1. สรุปผล

ผู้ฟังแต่ละคนมีโครงสร้างทางบุคลิกภาพส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ทำให้พฤติกรรมการรับฟังแตกต่างกัน โดยเฉพาะปัจจัยเรื่องเพศ ความแตกต่างทางเพศกลายเป็นสภาวะเงื่อนไขที่กำหนดพฤติกรรมการรับฟัง และในขณะที่วิทยุกระจายเสียงมีมากมายหลายคลื่นและหลายแห่ง เกิดสภาวะการแข่งขันกันชิงธุรกิจเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้ฟังให้มากที่สุด แต่ สวท. ระบบ เอ.เอ็ม.ความถี่ 918 กิโลเฮิร์ตซ์ เป็นสื่อวิทยุกระจายเสียงภาครัฐ อยู่ภายใต้กฎระเบียบและข้อบังคับของทางราชการ จึงเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้พฤติกรรมการรับฟังอยู่ในระดับต่ำ ดังที่ **ยุทธนา สารिया.** (2527 : 157) พบว่า ผู้ฟังมีความอยากรู้ อยากเห็นสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ มีความรู้สึกเบื่อง่าย และมักไม่มีความอดทน ดังนั้น ภาษาที่ใช้หรือการดำเนินเรื่องจึงไม่ควรยืดเยื้อ ควรมีความกระชับและเข้าใจง่าย และไม่ควรถับซัดซัดซ้ำซ้อนมาก ผู้ฟังมีความสนใจเรื่องใกล้ตัวและท้องถิ่น ผู้ฟังชอบรายการที่สนุก จึงควรสอดแทรกความบันเทิงไว้ด้วยแล้วค่อย ๆ แทรกเนื้อหา

ระดับความพึงพอใจต่อรายการและเทคนิคในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง การที่เป็นเช่นนั้น เพราะว่า รายการวิทยุกระจายเสียงควรเป็นรายการที่มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องและมีผลต่อชีวิตของผู้ฟังไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง เพื่อให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกมีส่วนร่วม เมื่อรายการของ สวท.ระบบ เอ.เอ็ม.ความถี่ 918 กิโลเฮิร์ตซ์ เป็นรายการที่นำเสนอข้อมูลข่าวสารและข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องแก่ชาวต่างประเทศที่พำนักอยู่ในประเทศไทยแต่ยังขาดการประชาสัมพันธ์ให้บุคคลได้รู้จักคลื่นความถี่ในการออกอากาศ และรายการต่าง ๆ ที่น่าสนใจ ดังนั้น จึงมีผู้ฟังชาวต่างประเทศให้ความสนใจและพึงพอใจน้อยมาก เพราะไม่เคยฟังรายการ อย่างไรก็ตามปรากฏจากผลการวิจัยนี้ที่พบว่า ระดับความพึงพอใจต่อรายการและเทคนิคอยู่ในระดับปานกลาง

2. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงาน

กรมประชาสัมพันธ์ควรจัดหาคณาจารย์ที่มีคุณวุฒิทางด้านนิเทศศาสตร์และมีบุคลิกภาพเหมาะสมมาผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงเพื่อสร้างภาพลักษณ์แก่องค์กร ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาด้านรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ให้สนับสนุนและสนองภารกิจทางสื่อมวลชนด้านวิทยุกระจายเสียงอย่างเต็มที่ ควรให้ความสำคัญในการจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการกระจายเสียงและจัดหาอุปกรณ์ทางเทคนิคในการกระจายเสียงของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

การพัฒนาสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ควรปรับปรุงพัฒนาด้านรายการของ สวท. ระบบ เอ.เอ็ม.ความถี่ 918 กิโลเฮิร์ตซ์ ให้ปรับเปลี่ยนรูปแบบลักษณะรายการให้สอดคล้องกับบทบาทภารกิจหน้าที่เพื่อผู้ฟังต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้มีการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนที่เป็นแรงงานต่างด้าว และการเปิดโอกาสให้ชุมชน/ผู้ฟังที่เป็นชาวต่างประเทศมีส่วนร่วมในการผลิตและพัฒนารายการ ส่วนการพัฒนาด้านเทคนิค ให้จัดทำแผนพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและอุปกรณ์เครื่องมือให้สามารถใช้งานได้มีประสิทธิภาพและทันสมัยมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยจากหน่วยงานภายนอก โดยเฉพาะหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่ใช้เวลาในการผลิตรายการและออกอากาศ ที่สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย สวท. เอ.เอ็ม.ความถี่ 918 กิโลเฮิร์ตซ์ เพื่อหาแนวทางการพัฒนาคุณภาพของรายการและนำผลมาพัฒนาการจัดทำรายการให้สอดคล้องกับรูปแบบวิทยุกระจายเสียง

2.2 ควรมีการสำรวจความต้องการของผู้ฟังที่เป็นกลุ่มเป้าหมายอย่างจริงจังเพื่อให้ทราบกลุ่มเป้าหมายที่แน่ชัดและสามารถผลิตรูปแบบรายการที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ฟังได้

2.3 ควรมีการศึกษาและวางแผนในการสร้างภาพลักษณ์ของหน่วยงานเพื่อเพิ่มความนิยมของผู้ฟัง

เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ, สำนักงาน. 2545. อ้างใน มณฑล คงแถวทอง

ใน "สังคมและการเมืองไทยตามแนวคิดประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมตามหลักธรรมมาภิบาล".

วารสารวิชาการลานปัญญา ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 ประจำเดือนมกราคม – มิถุนายน 2549 หน้า 28 - 47
คัตติยา เพชรชูช่วย. 2537. การศึกษารูปแบบรายการโทรทัศน์การศึกษาที่เหมาะสม สำหรับเยาวชน

ในกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พีระ จิระโสภณ. (2532). การวิเคราะห์องค์ประกอบในงานนิเทศศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 1. นนทบุรี :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

ยุทธนา สาริยา. 2527. การใช้วิทยุเพื่อการศึกษา : เอกสารการสอนวิชา ศล.337. นครปฐม :
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.

วาทีณี สุภัทโรภาสพงศ์. (2549). **ทัศนคติและความพึงพอใจที่มีผลต่อพฤติกรรมการฟังรายการวิทยุคลื่นเมืองไทยแข็งแรง F.M. 99.0 MHz ของผู้ฟังในกรุงเทพมหานคร.** สารนิพนธ์
บธ.ม. (การตลาด). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา. (2546). **วิทยุกระจายเสียงเพื่อการศึกษา.** กรุงเทพฯ :
ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักงานการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ.

ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา. (2548). **คู่มือพัฒนาบุคลากร: หลักสูตรการฝึกอบรมบุคลากรด้านการจัดรายการวิทยุชุมชน.** กรุงเทพฯ : ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักงานการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ.

สุทธิติ ชัดติยะ. (2551). การประเมินคุณค่าและสมรรถนะทางเทคนิคและรายการ ของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยเพื่อการศึกษา กรมประชาสัมพันธ์ กรุงเทพฯ : สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยเพื่อการศึกษา กรมประชาสัมพันธ์.

สุทธิติ ชัดติยะ และ ดร.วิไลลักษณ์ สุวจิตตานนท์. (2552). **พฤติกรรมการรับฟังและความพึงพอใจต่อรายการและเทคนิค** กรุงเทพฯ : สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยเพื่อการศึกษา กรมประชาสัมพันธ์.

- เสกสรรค์ ทองคำบรวง และอัจฉราพรรณ กันสุขะ. (2551) รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ : โครงการสำรวจ
วิจัยผู้ฟัง สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ระบบ เอ.เอ็ม. ความถี่ 837 กิโลเฮิร์ตซ.
กรุงเทพฯ : สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยเพื่อการศึกษา กรมประชาสัมพันธ์.
- สันทนา วรรณกะลัด. 2535. **การประเมินเนื้อหารายการโทรทัศน์ “ดินดำน้ำชุ่ม”.** กรุงเทพมหานคร :
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สาระสำคัญของโครงการจัดตั้งสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยเพื่อการศึกษา. 2528.
ที่ระลึกพิธีเปิดสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยเพื่อการศึกษา กรมประชาสัมพันธ์
สำนักนายกรัฐมนตรี. กรุงเทพมหานคร : บุรพาติลปีการพิมพ์.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (บรรณาธิการ). 2537. **รวมบทความทางการประเมินโครงการ.** กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2524. การประเมินโครงการประชุม หลักการและการประยุกต์ใช้.
กรุงเทพมหานคร
- พีรพัธนา, สุภาวงศ์ จันทวานิช. 2540. การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุดา อารังโชติ. (2509). **การศึกษาอิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน**
อาชีพศึกษา ในจังหวัดพระนคร. วิทยานิพนธ์ กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. (2439). **เอกสารการสอนชุดวิชาการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์**
(Television Programme Production). นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิทยาศาสตร์.
- เอื้อจิต วิโรจน์ไตรรัตน์ 2552. “ผลิตรายการวิทยุอย่างไรให้น่าฟัง”, ใน 79 ปี **สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย**
ไทย. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด เปเปอร์เฮ้าส์.
- Edward A. Suchman, **Evaluative Research** 1976. : Principles and Practice in Public
Service and Social Action Programs New York : Russell Sage
- Beggs L. Donald, Lewis L. Ernest. 1975. **Measurement and Evaluation in the Schools**
Boston : Roughton Mifflin Co.,
- Worthen, B.R. and Sanders, J.R., **Educational Evaluation : Theory and Practice.**
Ohio : Charles and Janes, 1973.
- McKown, H.C. (1949). **Audio-Visual Aids to Instruction.** New York : Mc Graw-Hill.
- Wittich, W.A. & Schuller, C.P. (1953). **Audio Visual Materials : Their and Use.** New York : Harpers.